

בית דין ירושלים

לדיני ממונות ולבירור יוחסין

תובע ונתבע שמחולקים באיזה בית דין לדון
והתובע דורש לדון בזבל"א

תיק ממונות מס' 199-סא

נושא הדיון

צד א' תובע את צד ב' על כמה קרוואנים שלטענתו הם שייכים לו, וכי צד ב' מתכוון להשתלט עליהם, ומבקש להוציא צו מניעה בענין עד לבירור בדין תורה. בית הדין נענה לבקשה, והזמין את הצדדים לדון בבית הדין. צד ב' משיב שהוא מעונין לדון רק בבי"ד פלוני בלבד, וזו זכותו בתורת נתבע. צד א' טוען לעומתו שבאותו בי"ד פלוני שמציע הנתבע הוא אינו מעונין לדון עמו בגלל סיבות שפירט, אך מוכן לדון עמו בפני כל בי"ד אחר שיציע הנתבע או בפני זבל"א.

פסק דין

א. במקום שיש שני בתי דין והנתבע אינו מוכן לדון בבי"ד שבירר התובע אלא רק בבי"ד פלוני, זכאי התובע לתבוע לדון בפני זבל"א. והוא הדין בירושתי"ו שקיימים בה כמה בתי דין, וכל צד מבקש לדון בבי"ד אחר, זכאי התובע לדון בפני זבל"א. לפיכך על צד א' למסור בתוך שבוע את שמו של הבורר מצידו, ואח"כ יברור הנתבע בורר מצידו, ושניהם יבררו להם אמצעי.

ב. צו המניעה שהוצא בענין בתוקפו עד לדיון בין שני הצדדים בבי"ד מוסכם או בזבל"א.

(-) שמואל חיים דומב

(-) יהושע ווייס

(-) אברהם דוב לוין, אבי"ד

המקורות בהלכה

בשו"ע חו"מ סי' יד סעי' ג: י"א שאם יש שני ת"ח צעיר אחת האחד גדול מחזירו, יכול אחד מצעלי הדינים לומר לא לדון בפני זה אלא בפני זה ואע"פ שהוא קטן ממנו כיון ששניהם צעיר אחת. ומקורו

צטור צשס הסמ"ג מהא דסנהדרין כג א דא"ל מי קא טרחנא לך נלך ונדון בפני רב חסדא וכו', אע"פ שאינו גדול כרצ הונא. וכתב בצאר הגולה אות י: פירוש ויכול לעכב אחד על חבירו ולריכין לצרור בית דין השוא לשניהם. וכ"ד הגה"מ והג"א. אבל דעת הטור שרק לצי"ד יותר גדול יכול לעכב, אבל לא לצי"ד קטן ממנו או אפי' לשוין. וביאר הבי"ד דעת הסמ"ג שיכול אחד מצעלי הדין לומר שהוא צורר כדין שלו את הצי"ד הקטן, ובעל דין השני צורר את הצי"ד שהוא צירר, וע"כ או שיתרלו לצי"ד שוא לשניהם או שידונו שניהם. וכתב נתה"מ שם ביאורים ס"ק ג דכשישבו שניהם יחדיו הוי כעין זה צורר לו אחד. ואם שני הצתי דין אינם רואים לשצת יחד אזי הכתב כחו גדול כיון שא"א לכפותו כשאמר לצי"ד זה אני רואה.

וכתב בחזו"א סנהדרין סי' טו אות ה שמש"כ הטור צשס הסמ"ג דהלוא יכול לצרור צי"ד אחר באותה העיר אפי' הוא קטן מאותו שצירר המלוה, ואין המלוה יכול לכופו, ר"ל אם אין המלוה תובע זבל"א, אבל ודאי יכול המלוה לתבוע זבל"א. ע"כ. וכן פסק בשו"ת אגרות משה חו"מ ח"ב סי' ג: צרור ופשוט שכל צע"ד יכול לומר שרואה דוקא בזבל"א ואין יכולין לכופו שילך לצי"ד בלא זבל"א אף שהוא מומחה. והא דכתב הרמ"א דאם דיינים קצועים צעיר לא יכול לומר לא אדון לפניהם אלא בזה צורר, היה זה רק צעיירות שהיו מתמנים מהעיר, שאף הרב צ"ד לצדו נמי היה יכול לכופו מאחר שקצלוהו. אבל בנא יארק ליכא דיינים קצועים שנתמנו מהעיר, וצפרט שאיכא עוד אגודות וחבורות של רבנים שליכא אף מינוי מכל הרבנים שצעיר, ולכן כשרואה אחד מהם בזבל"א מוכרחין לילך בזבל"א דוקא. ע"כ באגרות משה. וכן פסקו צבי"ד הגדול בהשתתפות הגריש"א שליט"א, צפס"ד שנתפרסם בצפר "סדר הדין". וכן כתב הגרי"ג קרליץ שליט"א בתיק אחר שהוצא צפנינו, לאחר שהביא את דברי החזו"א שזכותו של התובע לתבוע לדון בזבל"א עפ"י גמ' בסנהדרין כג א, כתב הגרי"ק כי "זאת התורה לא תהא מוחלפת וכו'", וכי "אין שום ספק שצעה"ק ירושלים יש עוד צתי דינים" ו"חייבים לידון בזבל"א ובקשתינו להודיע את מי הוא צורר".

ואף בנידון דידן כיון שהלדדים מחולקים ביניהם באיזה בית דין לדון, זכותו של התובע לדרוש לדון בזבל"א, ועליו להודיע בתוך שבוע מיהו הצורר מלידו.